



ks. dr Dariusz Salamon SCJ

Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach

ORCID: 0000-0003-2062-4649

email: salamond@poczta.onet.pl

<https://doi.org/10.4467/25443283SYM.24.008.22224>

OD REDAKCJI

EDITORIAL

„Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego, zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało...”

Te słowa wyznania wiary w prawdziwe bóstwo Jezusa Chrystusa powtarzamy każdej niedzieli i w każdą uroczystość na początku Mszy świętej, a zawdzięczamy je właśnie ojcom Soboru Nicejskiego z 325 roku. Gdy po niemal 1700 latach wracamy do tamtego wydarzenia, chcemy rzucić nieco światła na niektóre aspekty związane z okolicznościami powstania tego wyznania wiary i na jego zawartość treściową.

Frapujące są już same uwarunkowania historyczne, które składają się na wydarzenie soboru. Wydaje się bowiem, że jego zwołanie i przebieg dokonały się niejako przy okazji innego wydarzenia, jakim były obchody 20. rocznicy objęcia władzy przez cesarza Konstantyna. Czy cesarz pragnął przez zaproszenie dostojników Kościoła katolickiego dodatkowo

uświęcić swoją uroczystość? Czy też bardziej zależało mu, aby potwierdzić i sprecyzować istotę chrześcijańskiego wyznania wiary, jak również sporną datę świętowania Wielkanocy, zanim zalegalizuje kult chrześcijański w całym cesarstwie? To pytania podstawowe, jakie rodzą się w odniesieniu do genezy i kontekstu tamtego wydarzenia.

Jeśli idzie o treść samego orzeczenia soborowego, a zwłaszcza jego zasadniczą część, która stanowi sedno wyznania wiary, trzeba przyznać, że nie zawsze zastanawiamy się, jaka jest ostateczna waga tych słów i w jakich okolicznościach, z jakim ciężarem dyskusji, sporów, polemik się wykuwały; ilu ludzi cierpiało z powodu sporów o terminy i pojęcia, które w nich zawarto.

Dla wielu współczesnych ludzi Zachodu, zanurzonych w świat materialny, zdominowanych przez konsumpcjonizm, tamte zagadnienia, polemiki związane z teologicznymi i filozoficznymi terminami, pozostają niemal zupełnie obce, niezrozumiałe i poza polem zainteresowania, traktowane jak abstrakcyjna walka o słowa. Pomyśleć, że w tamtych czasach, gdy ludziom nawet nie śniło się o naszych najprostszych zdobyczach techniki, zainteresowanie sprawami wiary i doktryny było tak powszechne, że obejmowało wszystkie warstwy społeczne. Świadczy o tym chociażby zapis Grzegorza z Nyssy, dotyczący swoistej gorączki umysłów, jaka panowała wtedy w Konstantynopolu wokół nicejskiego wyznania wiary. Dyskutowali wszyscy: handlowcy, bankierzy, właściciele gospód, a nawet ludzie z nizin społecznych. Grzegorz pisze tak: „Wejdiesz do kramarza, do krawca, do lichwiarza, mówisz o cenach – a oni ci wygarniają mowę o *gennetos* (zrodzony) i *agenetos* (niezrodzony). Pytasz o cenę chleba – odpowiadają ci: «Ojciec jest większy, a Syn jest sługą». Mówisz: «ta wanna mi się podoba», a oni ci wyjaśniają, że Syn powstał z niebytu”¹.

Możemy tylko tęsknić za taką pasją wiary w naszych czasach. Jednakże pozwala nam to lepiej zrozumieć, że w tamtej atmosferze głębokiego zmysłu wiary możliwe było coraz dojrzsze i bardziej precyzyjne ujmowanie sformułowań określających kanon tejże wiary.

Wyzwaniem dla nas, ludzi wychowanych już w innej kulturze myślenia, w atmosferze coraz bardziej obojętnej na sprawy wiary pozostaje wciąż powracanie do korzeni naszego *Credo*, abyśmy z pełną świadomością

¹ *Opowieść o moim życiu – Grzegorz z Nazjanzu*, <https://teologiapolityczna.pl/opowiesc-o-moim-zyciu-grzegorz-z-nazjanzu> (odczyt z dn. 20.10.2024 r.).

i zrozumieniem wyznawali przed współczesnym światem, oddalającym się od Boga i chrześcijańskiej moralności: Jezus Chrystus, „Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego, zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało...”. Niech budowaniu tej świadomości i zrozumienia służy również dzisiejsze Sympozjum poświęcone 1700. rocznicy Soboru w Nicei i jego odniesień do współczesności.

Prelegentami, którzy podjęli się refleksji nad zaproponowanym tematem, są: o. prof. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap (z UP JP II z Krakowa), ks. dr Grzegorz Strzelczyk (z Uniwersytetu Śląskiego z Katowic), ks. prof. dr hab. Janusz Bujak (z Uniwersytetu Szczecińskiego), ks. prof. dr hab. Czesław Krakowiak (z KUL JP II z Lublina), ks. dr Lucjan Bartkowiak CR (z Aletti.pl z Krakowa).

ks. dr Dariusz Salamon SCJ

redaktor naczelny